

Hyvä tieteellinen käytäntö opinnoissa ja menettely opintovilppiä epäiltäessä

1. Tausta ja lähtökohdat

Yliopistolain 2 § 2 momentin mukaan "yliopistojen tulee järjestää toimintansa siten, että tutkimuksessa, taiteellisessa toiminnassa, koulutuksessa ja opetuksessa varmistetaan korkea kansainvälinen taso eettisiä periaatteita ja hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen".

Tampereen yliopisto on sitoutunut noudattamaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ohjetta *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa* (2012). Opetusneuvoston 11.6.2012 hyväksymän ohjeen *Tampereen yliopisto – hyvä opiskeluyhteisö* mukaisesti TENK:n ohjetta tulee noudattaa lähtökohtaisesti kaikissa opintosuorituksissa, koska ne ovat tieteellistä tutkimustoimintaa tai harjaantumista siihen.

Hyvä tieteellinen käytäntö on opittava asia. Sen oppiminen edellyttää säädöksiin ja ohjeisiin tutustumista, oikeiden menettelytapojen opettamista ja niiden harjoittelemista sekä eettistä keskustelua. Oikeuteen oppia kuuluu myös oikeus erehtyä.

Eettisten periaatteiden ja normien loukkaukset ja niitä koskevat epäilyt kuormittavat yliopistoyhteisöä merkittävästi. Tampereen yliopisto kuitenkin puuttuu kaikkiin opiskelun, opetuksen ja tutkimuksen vilpittävyyksiin ja käsittelee ne säädösten ja ohjeiden mukaisella tavalla. Syntyneiden epäilyjen selvittäminen on välttämätöntä myös epäillyn oikeusturvan kannalta.

Tampereen yliopisto opiskelu-, tutkimus- ja työyhteisönä nojaa keskinäiseen luottamukseen. Ketään ei ennakoivasti epäillä epäeettisestä toiminnasta, ja jokainen yhteisön jäsen on vastuussa siitä, ettei yliopistossa levitetä epäilyn ilmapiiriä. Jokaisen yliopistoyhteisön jäsenen on lupa odottaa, että muut yhteisön jäsenet toimivat eettisesti kestäväällä tavalla. Keskinäisen luottamuksen rikkominen loukkaa vakavasti yhteisön arvoja ja vahingoittaa yhteistyötä, erityisesti ohjaussuhdetta.

Tampereen yliopiston henkilökunnan ja opiskelijoiden tulee toimia rehellisesti ja oikeudenmukaisesti. Opintoja ei saa suorittaa vilpillisillä tavoilla, eikä toisen vilpillistä toimintaa saa avustaa eikä siihen houkutella.

Tässä ohjeessa hyvän opiskelukäytännön ja opintoihin liittyvän hyvän tieteellisen käytännön loukkauksia kutsutaan yleiskäsitteellä "opintovilppi".

Tämän asiakirjan laadinnassa on hyödynnetty Turun yliopiston rehtorin päätöstä 19.12.2012 (1101/002/2012) ja Helsingin yliopiston rehtorin päätöstä 11.11.2011 (172/2011) valtakunnallisessa yhteistyössä sovitun menettelyn mukaisesti.

2. Ohjeen tarkoitus

Tämän ohjeen tarkoituksena on

- todeta Tampereen yliopiston hyvä opiskelukäytäntö ja hyvä tieteellinen käytäntö yleisellä tasolla siten, että opiskelijat osaavat toimia eettisesti kestäväällä tavalla,
- määritellä opintovilppi eli keskeiset hyvän opiskelukäytännön ja hyvän tieteellisen käytännön loukkaukset, jotta opiskelijat ja opettajat pystyvät tietämään, millaiset menettelyt ovat oikein,
- ohjeistaa sähköisen plagiaatintunnistuksen käyttöönottoa ja hyödyntämistä,
- kuvata menettelyt vilpillistä opintojen suorittamista epäiltäessä,
- todeta opintovilpin seuraukset sekä
- kuvata opintovilppiin liittyvien menettelyjen dokumentointi.

Ohjeen lähtökohta on laadunhallinnallinen: kuvataan menettelyjä, joiden mukaan toimimalla päästään haluttuihin tavoitteisiin, ja menettelyjä, joilla arvioidaan tavoitteiden saavuttamista.

Ohjeessa keskitytään opiskelun kannalta olennaisiin hyvän tieteellisen käytännön ulottuvuuksiin. Paino on eettisesti kestävässä opiskelussa sekä vilpin ehkäisemisessä ja käsittelyssä.

3. Soveltamisala

Tätä ohjetta sovelletaan kaikkiin Tampereen yliopiston tutkinto-ohjelmiin ja avoimiin yliopisto-opintoihin sekä soveltuvin osin opiskelijavalintoihin, erikoistumisopintoihin, maksullisena täydennyskoulutuksena järjestettäviin opintoihin ja muihin yliopiston järjestämiin opintoihin.

Kun vilppiä kohdistuu ylemmän korkeakoulututkinnon opinnäytteeseen, joka on jo hyväksytty opintosuorituksiksi, asia käsitellään TENK:n ohjeen mukaisesti.

Tampereen yliopiston opiskelijan muussa suomalaisessa yliopistossa suorittamiin opintoihin sovelletaan tätä ohjetta toisesta yliopistosta saadun luotettavan tiedon perusteella.

Ohjetta sovelletaan myös tohtoriopintoihin, jollei muuta mainita. Lisensiaatintutkielmien ja väitöskirjojen alkuperäisyys tarkastetaan plagiointitunnistusohjelman avulla luvussa 6 kuvatulla tavalla. Tarkastettaviksi jätettyihin lisensiaatintutkielmiin ja väitöskirjoihin liittyvät eettisten sääntöjen ja periaatteiden loukkaukset käsitellään kuitenkin lähtökohtaisesti TENK:n ohjeen mukaisesti.

Tätä rehtorin ohjetta ei sovelleta sellaiseen tutkimustoiminnassa epäiltyyn vilppiin, jossa tutkimus ei ole opintosuorituksena tai sen osana, vaan vilppiä käsitellään TENK:n ohjeen mukaisesti.

4. Hyvä opiskelukäytäntö ja hyvä tieteellinen käytäntö

Tampereen yliopistossa hyvän opiskelukäytännön määrittelyn perustana ovat lainsäädäntö ja TENK:n ohje *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa* sekä Tampereen yliopiston tutkintosääntö ja opintojen arviointisääntö. Hyvän opiskelukäytännön periaatteita sekä opiskelijan ja opettajan vastuita kuvataan lisäksi opetusneuvoston ohjeessa *Tampereen yliopisto – hyvä opiskeluyhteisö* sekä yliopistopalveluiden ja tieteenalayksikköjen antamissa ohjeissa.

Jokaisen yliopistoyhteisön jäsenen on toimittava rehellisesti, oikeudenmukaisesti ja toisten työtä ja sen tuloksia kunnioittaen. Yliopisto painottaa hyvän opiskelukäytännön ja hyvän tieteellisen käytännön opetusta vilpin ja piittaamattomuuden ennalta ehkäisemiseksi.

Kaikkiin tämän päätöksen jälkeen hyväksyttäviin Tampereen yliopiston opetussuunnitelmiin kirjataan hyvän tieteellisen käytännön osaamistavoitteet tutkinnon, opintokokonaisuuden ja opintojakson tasolla. Opetussuunnitelmatyössä tulee tunnistaa opintojaksot, joilla erityisesti perehdytään ja harjaannutaan hyvään tieteelliseen käytäntöön. Opetuksessa huolehditaan tarkoituksenmukaisilla opetusmenetelmillä, opetuksen johtamisella, opettajien yhteistyöllä ja opiskelijapalautteella siitä, että jokainen opiskelija saa riittävät tiedot, taidot ja asenteet voidakseen toimia eettisesti oikein opinnoissaan ja tutkimusta tehdessään.

Opiskelijan velvollisuutena on selvittää yliopiston verkkosivuilta, henkilökunnalta ja muista hänelle osoitetuista lähteistä toimintansa oikeellisuus.

5. Hyvän opiskelukäytännön ja hyvän tieteellisen käytännön loukkaukset

Opintovilppi haittaa oppimista ja osaamistavoitteiden saavuttamista. Opintovilppi rikkoo yliopiston arvoja ja eettisiä periaatteita ja on tiedeyhteisön harhauttamista.

Tampereen yliopiston opintojen arviointisääntönsä 23 §:ssä on määritelty opintojen vilpillisiä suorittamistapoja:

- **tenttililppi** eli lunttaaminen,
- toisen opiskelijan tenttililpissä auttaminen,
- **plagiointi** eli toisen henkilön tekemän tekstin, kuvan, kuvion, taulukon, tietokoneohjelman ja muun vastaavan esityksen tai sen osan esittäminen omana sekä

- toisen opiskelijan plagioinnissa auttaminen.

Näiden lisäksi eettisesti sopimatonta on TENK:n ohjeen määrittelyjen mukaisesti

- **anastaminen** eli toisen henkilön tutkimustulosten, -idean, -suunnitelman, -havaintojen tai -aineiston oikeudeton esittäminen omilla nimillä,
- **itsensä plagiointi** eli samojen tulosten julkaiseminen useita kertoja näennäisesti uusina,
- **havaintojen vääristely** eli havaintojen muokkaaminen niin, että tulos vääristyy,
- **tulosten vääristely** eli tieteellisesti perusteeton tutkimustulosten muuttaminen, valikointi tai esittämättä jättäminen,
- **sepittäminen** eli tekaistujen havaintojen tai tulosten esittäminen sekä
- **piittaamattomuus** hyvästä tieteellisestä käytännöstä.

Tiedeyhteisöä ei saa johtaa harhaan millään muullakaan tavalla.

Itsensä plagiointi opinnoissa tarkoittaa oman työn esittämistä uutena opintosuorituksena tai sen osana, vaikka sitä on jo hyödynnetty opintosuorituksena toisessa opintojaksossa. Menettely ei ole vilpillistä, mikäli opiskelija sopii asiasta opettajan kanssa ja tuo asian opintosuorituksessaan selvästi esiin. Sama koskee lähtökohtaisesti väitöskirjaa ja sen osia. Koska käytännöt vaihtelevat jonkin verran maittain ja aloittain, oikea menettelytapa on selvitettävä luotettavasti väitöskirjatyöhön ryhdyttäessä.

TENK:n ohje määrittelee myös muita vastuuttomia menettelyjä kuten tekijyyden manipuloiminen, omien ansioiden paisuttelun, lähdeluettelon paisuttelun, toisen henkilön työskentelyn vaikeuttamisen ja harhaanjohtavien tai vääristelevien tietojen esittämisen.

6. Opintosuoritusten sähköinen alkuperäisyystarkastus

Hyvän tieteellisen käytännön varmistaminen opinnäytteissä ja muissa opintosuorituksissa on yliopistokoulutuksen laadunhallintaa. Yksi tärkeimpiä periaatteita on se, että opiskelija on itse tehnyt sen työn, jonka hän esittää omanaan.

Tutkimustoimintaan kuuluu perehtyminen aiempaan tutkimukseen ja sen hyödyntäminen omassa tutkimuksessa. Sähköinen plagiaatintunnistusohjelma auttaa sen tarkastamisessa, että hyödynnettyyn kirjallisuuteen on viitattu asianmukaisesti. Tampereen yliopiston käyttämä Turnitin-ohjelma vertaa tarkastettavaksi syötetyn tekstin merkkijonoja laajaan viitetietokantaan ja antaa yksityiskohtaisen raportin havaitsemistaan yhtäläisyyksistä.

Raportti ei ota kantaa lähdeviitteiden merkinnän riittävyteen tai oikeellisuuteen. Yhtäläisyyksien määrä osoittaa ainoastaan sen, kuinka paljon tekstissä on samoja merkkijonoja kuin ohjelman viitetietokannan aineistossa. Lähdeviitteet on voitu merkitä asianmukaisesti, tai yhtäläisyys voi johtua yleisen kielenkäytön tai tietyn tieteenalan vakiintuneesta ilmaisutavasta. Raportti on aina tulkittava. Raportin tulkinta on akateemista opintojen ja opinnäytteiden arviointityötä.

Turnitinin käyttöönoton edellytyksenä on opettajan perehtyminen sen käyttöön ja erityisesti sen tuottaman raportin tulkitsemiseen. Yliopistopalvelut järjestää aiheesta koulutusta. Lisäksi yliopistopalvelut ja yliopiston kirjasto antavat yksityiskohtaisia ohjeita ja tuottavat opiskelijoille ja opettajille ohjemateriaalia. Opiskelun etiikka -verkkosivuilta https://intra.uta.fi/portal/fi_FI/group/tietopankki/opiskelun-etiikka löytyy yksityiskohtaisempaa tietoa Turnitinin käytöstä. Sivut ovat henkilökunnan ja opiskelijoiden käytössä.

Turnitinia käytetään Tampereen yliopistossa kahteen tarkoitukseen.

Ensiksi ohjelmaa hyödynnetään lähteisiin viittaamisen opetuksessa. Opiskelija syöttää omaa tekstiään ohjelman tarkastettavaksi ja saa luettavakseen ohjelman tuottaman raportin. Turnitin-ohjelma on integroitu Moodleen, ja kyseisen Moodle-alueen opettaja saa halutessaan raportin nähdäkseen ja voi antaa ohjausta opiskelijalle. Opiskelija voi syöttää tekstiään Turnitinin tarkastettavaksi toistuvasti. Teksti ei tallennu Turnitinin viitetietokantaan. Tieteenalayksikköjen tulee huolehtia siitä, että kaikki opiskelijat pääsevät käyttämään Turnitinia opinnoissaan viimeistään opinnäyteseminaarissa.

Toiseksi ohjelmaa käytetään opinnäytteiden alkuperäisyyden tarkastamisessa osana opinnäytteen arviointi- ja hyväksymisprosessia. Opiskelija syöttää opinnäyteensä Turnitinin tarkastettavaksi, ja alkuperäisyysraportin tulkitsee opinnäytteen vastuullinen ohjaaja tai hänen ollessaan estynyt muu yksikön johtajan määräämä opettaja. Tarkastajan kirjallisen hyväksynnän jälkeen opinnäyte lähtee muuhun akateemiseen arviointiprosessiin. Tarkastusmenettelystä tehdään merkintä julkaistavaan opinnäyttee-

seen. Opinnäyte jää Turnitinin viitetietokantaan aineistoksi, johon vertaamalla ohjelma tekee tulevia alkuperäisyystarkastuksia.

Kaikkien 1.1.2014 lähtien esitarkastukseen jätettävien lisensiaatintutkielmien ja väitöskirjakäsikirjoituksen alkuperäisyystarkastuksessa tulee käyttää Turnitinia. Ylemmän ja alemman korkeakoulututkinnon opinnäytteiden tarkastuksesta päätetään myöhemmin. Turnitin-ohjelmaa suositellaan käytettäväksi myös muiden opintosuoritusten alkuperäisyyden tarkastuksessa.

Opiskelijalta ei pyydetä erillistä suostumusta siihen, että sähköistä plagiaatintunnistusta käytetään osana opintosuoritusten hyväksymistä ja arviointia. Opiskelijan muuna opintosuorituksena kuin tutkinnon opinnäytteenä laatimaa työtä ei kuitenkaan tallenneta Turnitinin tietokantaan ilman opiskelijan suostumusta.

Sähköistä plagiaatintunnistusta voidaan käyttää vain koko opintojakson, kurssin tai muun ennalta määritellyn opiskelijajoukon opintosuoritusten alkuperäisyyden tarkastamiseen.

Turnitiniin on luvallista syöttää vain omia tekstejä, ja ohjelma edellyttää tekstin syöttäjältä vakuutuksen tekstin omuudesta sähköisen tarkastusprosessin käynnistymisen ehtona. Kun kyse on yhteisjulkaisusta, tekijän on pyydettävä muilta kirjoittajilta lupa tekstin Turnitiniin syöttämiseen.

Opinnäytteiden ja muiden opintosuoritusten alkuperäisyyttä tulee arvioida muutenkin kuin sähköisellä plagiaatintunnistuksella. Tätä varten yliopiston sisäisille Opiskelun etiikka -verkkosivuille on koottu tietoa mahdollisen plagioinnin indikaattoreista eli tekstin piirteistä, jotka viittaavat siihen, että kirjoittajan omanaan esittämä teksti tai jokin sen osa ei ole hänen omaansa.

7. Menettelytavat loukkausta epäiltäessä

Tampereen yliopistossa opettajan on välittömästi puututtava havaitsemiinsa vilpillisiin opintojen suoritustapoihin ja muihin hyvän opiskelukäytännön ja hyvän tieteellisen käytännön loukkauksiin.

Opiskelijat eivät ratko keskenään opintovilppiin liittyviä epäilyksiä, vaan opiskelijan tulee ilmoittaa opettajalle havaitessaan ilmeistä opintojen vilpillistä suorittamista. Aiheettomien kanteluiden tekeminen on kiellettyä.

Kun opiskelijan epäillään syyllistyneen opintovilppiin, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, yliopiston johtosääntöjä ja TENK:n ohjetta. Vilppiepäily käsitellään siinä yksikössä, missä vilpin oletetaan tapahtuneen. Yhteiset opintopalvelut ja yliopiston lakimies voivat antaa asiantuntijaneuvontaa.

Menettelyssä noudatetaan hyvää hallintotapaa. Asia käsitellään ilman aiheetonta viivytyksiä. Opiskelijalle tiedotetaan epäilystä kirjallisesti, esimerkiksi sähköpostilla, ja epäily yksilöidään. Opiskelijalle tiedotetaan kirjallisesti prosessin kulusta, ja hänelle varataan mahdollisuus tulla kuulluksi ennen seuraamuksista päättämistä. Opiskelija saa ottaa tukihenkilön mukaan kuulemistilaisuuteen. Kaikki prosessin vaiheet dokumentoidaan. Asian käsittelystä laaditaan muistio.

Asian käsittelystä luovutetaan tietoa vain niille tahoille, joille tässä ohjeessa tai rehtorin tai yksikön johtajan toimeksiannosta osoitetaan erityinen tehtävä. Kun kyse ei ole opinnäytteestä ja kun opettajan arvion mukaan opiskelijan epäeettiseksi epäilyt menettely johtuu osaamattomuudesta, opettajan tulee antaa kahdenkeskistä ohjaavaa palautetta opiskelijalle, eikä asiaa saateta muiden tietoon.

Mikäli loukkaus ei opettajan tulkinnan mukaan johdu opiskelijan osaamattomuudesta eikä ole hänen arvionsa mukaan normaalein opintojen ohjauksen keinoin ratkaistavissa, opettajan tulee saattaa se välittömästi opintopäällikön ja hänen kauttaan yksikön johtajan tietoon.

Muuhun opintosuoritukseen kuin lisensiaatintutkielmaan tai tohtorinväitöskirjaan kohdistuvan vilppiepäilyn käsittely etenee Tampereen yliopistossa seuraavasti (lisensiaatintutkielmassa tai tohtorinväitöskirjassa epäilty vilppi käsitellään TENK:n ohjeen mukaan):

1 Opiskelija jättää etukäteen sovitulla tavalla työnsä (ml. opinnäyte) arvioitavaksi opintosuorituksena.

2 Opintojakson opettaja tai opinnäytteen tarkastaja arvioi työn opintojen arviointisäännön mukaisesti. Arvioinnissa voidaan käyttää Turnitinia sen mukaan, mitä asiasta on päätetty.

Prosessi etenee sen jälkeen hiukan eri tavoin sen mukaan, koskeeko epäily arvioitavaksi jätettyä opinnäytettä vai muuta työtä.

**A MUU OPINTOSUORITUS
KUIN OPINNÄYTE:**

A3 Mikäli opettajalla on perusteltu syy epäillä opiskelijan menetelleen työssään vilpillisesti, hän ottaa yhteyden opiskelijaan ja pyytää tältä selvityksen.

A4a Jos opettaja selvityksen jälkeen arvioi, että kyse on opiskelijan osaamattomuudesta, inhimillisestä erehdyksestä tai vähäisestä huolimattomuudesta, hän antaa opiskelijalle ohjausta työn korjaamiseksi hyvän opiskelukäytännön ja hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti. Opettaja dokumentoi toteamansa korjaustarpeet.

Opiskelija tekee edellytetyt korjaukset ja osoittaa ne uudelleen arvioitavaksi jättämässään työssä opettajan kanssa sovitulla tavalla.

A4b Jos opettajalla on selvityksen jälkeen perusteltu syy olettaa, että kyse on tahallisesta vilpillisestä menettelystä tai vakavasta piittämättömyydestä, hän hylkää opintosuorituksen, antaa opiskelijalle ohjausta ja velvoittaa opiskelijaa tekemään uuden työn. Opettaja dokumentoi toteamansa vilpin ja saattaa asian kirjallisesti opintopäällikön ja hänen kauttaan yksikön johtajan tietoon.

B ARVIOITAVAKSI JÄTETTY OPINNÄYTE:

B3 Mikäli opinnäytteen tarkastajalla on perusteltu syy epäillä opiskelijan menetelleen opinnäytteessään vilpillisesti, hän saattaa asian kirjallisesti opintopäällikön ja hänen kauttaan yksikön johtajan tietoon. Yksikön johtaja käynnistää selvityksen.

B4 Yksikön johtaja tai opintopäällikkö hänen määrämänään ilmoittaa kirjallisesti opiskelijalle, että tämän opinnäytteen arviointi on keskeytetty, koska on syytä epäillä, että työssä on loukattu hyvää tieteellistä käytäntöä. Epäilty loukkaus on täsmennettävä. Opiskelijalle ilmoitetaan, että asiaa selvitetään ja että hänet tullaan kutsumaan kuultavaksi.

B5 Yksikön johtaja määrää asian selvittäjäksi opintopäällikön tai muun yliopistopalvelujen henkilökuntaan kuuluvan työntekijän, jolla on riittävä opinnäyteprosessin ja opinto hallinnon tuntemus. Opintopäällikkö neuvoo toimijoita oikeisiin menettelytapoihin, huolehtii tapauksen käsittelemisessä tarvittavista selvityksistä ja asiakirjoista, järjestää opiskelijan kuulemistilaisuuden tai opiskelijan kuulemisen muulla tämän oikeusturvan takaavalla tavalla sekä valmistelee asian johtajalle.

B6a Tehdyn selvityksen ja opiskelijan kuulemisen perusteella yksikön johtaja tekee päätöksen. Jos epäily on aiheeton tai rikkomus hyvin vähäinen, opinnäyte arvioidaan.

B6b Jos opiskelijan todetaan menetelleen vilpillisesti, opinnäyte hylätään ja johtaja antaa opiskelijalle kirjallisesti huomautuksen. Opiskelijalla on oikeus laatia uusi opinnäyte. Sen aihe, aineisto ja tutkimusmenetelmät sekä ohjauksen järjestäminen sovitaan erikseen. Mikäli uuden opinnäytteen laatimiseksi tarvittavaa luottamusta opiskelijan ja opinnäytteen ohjaajan välillä ei onnistuta palauttamaan, johtaja määrää uuden ohjaajan.

B6c Jos opinnäytteessä todettu vilppi on selvityksen ja opiskelijan kuulemisen perusteella erityisen vakava, johtaja päättää kurinpitomenettelyn aloittamisesta. Asia saatetaan rehtorin tietoon. Rehtori voi käynnistää TENK:n ohjeen mukaisen esiselvityksen.

Jos epäily opintojen vilpillisestä suorittamisesta syntyy opintosuorituksen hyväksymisen jälkeen, hyväksymispäätös voidaan oikaista ja opiskelijaan voidaan kohdistaa säädösten mukaisia kurinpitotoimia. Mikäli henkilö ei ole opiskelijana Tampereen yliopistossa, häneen ei voida yliopistossa kohdistaa muita toimia kuin oikaista opintosuorituksen hyväksymispäätös ja tutkinnon myöntämispäätös.

Jos jälkikäteen herännyt epäily koskee ylemmän korkeakoulututkinnon hyväksytyä opinnäytettä, asia käsitellään TENK:n ohjeen mukaisesti.

Tenttitilaisuuden valvojan yleiset tehtävät on kuvattu Tampereen yliopiston opintojen arviointisäännön 20–22 §:ssä ja valvojan tehtävät opiskelijan syyllistyessä vilppiin tai aiheuttaessa häiriötä arviointitilanteissa on kuvattu opintojen arviointisäännön 24 ja 26 §:ssä.

Mikäli opiskelijaa on hänen mielestään aiheettomasti epäilty vilpistä, mutta asiasta ei ole käynnistetty tämän ohjeen mukaista selvitystä, opiskelijalla on oikeus itse pyytää opintopäälliköltä tai yksikön johtajalta selvityksen käynnistämistä. Pyyntö esitetään kirjallisena.

Vilpin perusteella hylätyn opintosuorituksen arviointiin voi hakea oikaisua sen mukaisesti, mitä lain-säädännössä ja Tampereen yliopiston opintojen arviointisäännön 35 §:ssä todetaan.

8. Rikkomusten seuraamukset

Opiskelijan oikeusturvasta säädetään yliopistolaissa sekä Tampereen yliopiston johtosäännön 13 §:ssä ja 16 §:ssä ja Tampereen yliopiston tutkintosäännön 26–28 §:ssä ja 35 §:ssä.

Opiskelijan kurinpidosta säädetään yliopistolain 45 §:ssä, 45a §:ssä ja 45b §:ssä. Lisäksi noudatetaan Tampereen yliopiston tutkintosääntöä ja opintojen arviointisääntöä.

Opintovilpin seuraamusten on oltava suhteessa rikkomuksen laatuun ja vakavuuteen. Erityisesti on otettava huomioon epäeettisen menettelyn vakavuus ja laajuus, toiminnan suunnitelmallisuus ja tahallisuus tai tahattomuus sekä vaikutusten haitallisuus. Lisäksi on varmistuttava, että opiskelija on saatettu tietoiseksi sellaisten menettelyjen epäeettisyydestä, joista ollaan päättämässä seuraamuksia, ja että hän on saanut opinnoissaan ohjausta tieteellisen tekstin laatimiseen.

Opintovilpin seuraamuksia määrättäessä menetellään seuraavasti:

1. Kun rikkomus havaitaan oppimisprosessin aikana, ennen opintosuorituksen arviointia, opiskelijaa ohjataan oikeaan menettelyyn.
2. Kun rikkomus todetaan arvioitavaksi jätetyssä opiskelijan työssä, koko opintosuoritus hylätään, ja opiskelijalle annetaan mahdollisuus tehdä opintosuoritus uudelleen. Opiskelija tekee opettajan edellyttämät korjaukset ja osoittaa ne sovitulla tavalla uudelleen arvioitavaksi jättämässään työssä.
3. Kun rikkomus on selvityksen mukaan vakava, koko opintosuoritus hylätään ja opiskelijalle annetaan mahdollisuus tehdä opintosuoritus uudelleen, kuitenkin siten, että häntä voidaan velvoittaa tekemään kokonaan uusi tai olennaisesti uusi opintosuoritus (rikkomuksen mukaan esimerkiksi eri näkökulmasta tai eri aineistolla tai eri menetelmällä). Yksikön johtaja voi lisäksi kutsua opiskelijan puhutteluun ja antaa hänelle kirjallisen huomautuksen.
4. Kun opiskelijan todetaan syllistyneen toistamiseen vilpilliseen menettelyyn tai kun vilpillinen menettely johtaa ylemmän korkeakoulututkinnon tai lisensiaatin- tai tohtorintutkinnon opinnäytteen hylkäämiseen tai kun rehtori muusta syystä arvioi vilpin erityisen vakavaksi, hän voi lisäksi antaa yliopistolain 45 §:n mukaisen varoituksen tai hallitus voi rehtorin esityksestä erottaa opiskelijan määrääjäksi.

Opiskelijavalinnoissa hakijalle ei tämän ohjeen nojalla voida määrätä muita seuraamuksia kuin suorituksen hylkääminen vilpin perusteella.

Todennettu opintovilppi edellyttää arviota siitä, onko syytä muuttaa opetusta, ohjausta, neuvontaa, tiedotusta tai ohjeistusta vastaavien tapausten ehkäisemiseksi.

9. Käsittelyn ja päätösten dokumentointi ja asiakirjojen julkisuus ja säilyttäminen

Opintovilppitapauksen käsittelyn vaiheet dokumentoidaan. Suullisista kuulemistilaisuuksista laaditaan muistio, jonka allekirjoittavat yksikön johtaja tai opintopäällikkö sekä vilpistä epäilty opiskelija. Muistios-ta tulee käydä ilmi,

- mistä rikkomuksesta opiskelijaa epäillään ja millä perustein,
- myöntääkö opiskelija epäilyn aiheelliseksi,
- katsooko opiskelija saaneensa riittävästi opetusta ja ohjausta, jotta olisi voinut toimia oikein ja
- mikä on kuulemisen lopputulos.

Opiskelijan kieltäytyminen saapumasta kuultavaksi ei estä asian käsittelyä. Mikäli opiskelija ei suostu allekirjoittamaan muistiota, tieto kirjataan muistioon. Kopio muistiosta toimitetaan opiskelijalle.

Opiskelijaan ollaan yhteydessä kirjeitse tai sähköpostitse. Mikäli opiskelijaan ollaan yhteydessä suullisesti esimerkiksi kuulemistilaisuuden käytännön järjestelyistä, keskustelun keskeinen sisältö kirjataan muistiin.

Kun opettaja ilmoittaa vilppiepäilyyn opintopäällikölle kirjallisesti tai sähköpostitse ja hänen kauttaan yksikön johtajalle, opintopäällikkö avaa uuden asian Tweb-asiakirjanhallintajärjestelmään ryhmään 350 Opintovilppi. Twebissä asioille ja asioihin liittyville asiakirjoille lisätään käyttöoikeudet vain niille henkilöille, jotka asiaa käsittelevät. Käsittelyn aikana syntyvät dokumentit, mukaan lukien sähköpostit ja Turnitin-ohjelman tuottama alkuperäisyystarkastuksen raportti, tallennetaan Twebiin. Johtaja tekee päätöksen jokaisesta hänelle saatetusta opintovilppitapauksesta, vaikka epäily ei aiheuttaisitoimenpiteitä. Asian ratkettua siihen liittyvät asiakirjat säilytetään Twebissä ja niiden kopiot hävitetään.

Twebissä olevia tietoja käytetään vilppiepäilyä käynnistyneessä prosessissa sen selvittämiseksi, onko opiskelijan aiemmin todettu suorittaneen vilpillisesti opintojaan. Tampereen yliopiston arviointisäännön 23 § 5 momentin mukaan asia saatetaan siinä tapauksessa rehtorin ratkaistavaksi.

Twebistä saadaan myös tiedot raportoitaessa hyvän tieteellisen käytännön loukkauksista Tutkimuseettiselle neuvottelukunnalle. Kun opintovilppi koskee opinnäytettä ja rikkoo hyvää tieteellistä käytäntöä, vilpin perusteella tehty kurinpitopäätös ilmoitetaan Tutkimuseettiselle neuvottelukunnalle.

Vilppiepäilyyn selvittämiseen liittyvät asiakirjat ovat salassa pidettäviä, lukuun ottamatta johtajan päätöstä. Koska johtajan päätös on julkinen, siinä ei tule mainita henkilön nimeä, vaan asia yksilöidään Twebin diaarinumerolla. Kurinpitomenettelyyn siirryttäessä siihen liittyvät asiakirjat ovat julkisia rehtorin päätöksen jälkeen.

10. Voimaantulo

Tämä ohje tulee voimaan välittömästi.

Tieteenalayksiköt, erillisyyksiköt, tutkijakoulu ja opintopalvelut sekä opetusneuvosto ja tiede neuvosto huolehtivat siitä, että ohje tulee kattavasti opiskelijoiden ja yliopiston henkilökunnan tietoon.

Rehtori

Kaija Holli

Päätöksen valmistelija Opetuksen kehittämispäällikkö Markku Ihonen

Jakelu Tieteenalayksiköt
Erillisyyksiköt
Tutkijakoulu
Opintopalvelut
Tampereen yliopiston ylioppilaskunta
Opetusneuvosto
Tiede neuvosto
Lakimies Kirsti Suoranta
Arkistoasiantuntija Petri Poikus